

Pratend over de eigen situatie

326

De officiële opheffing van het ziektebestrijdings-team 'Utrecht' vindt plaats in 1992. Dat betekende geenszins het definitieve einde van bepaalde activiteiten van de kern van dit toen voormalige team. Sinds 1993 komt enkele malen per jaar de tot ruim veertig leden uitgegroeide Studiekring 'Utrecht, 't Gooi en Flevoland' bij elkaar. Zij praten en discussiëren dan over allerhande bijenteeltzaken. Er zijn inmiddels heel wat belangrijke zaken de revue gepasseerd. Een symposium over broedziekten, dit voorjaar in samenwerking met de VBBN georganiseerd, was de eerste 'grote' activiteit waarmee naar buiten werd getreden; de Nosema-avonden lijken nu al een vast agendapunt te worden. BIJEN sprak met Rob Veldhuizen. Behalve de secretaris is hij tevens één van de grote stimulators van de studiekering.

Een voorgeschiedenis

Praten met Rob Veldhuizen betekent vele malen afdwalen van het afgesproken onderwerp. Wanneer de avonden van de Studiekring er net zo toegaan als ons gesprek moeten dat wel geanimeerde bijeenkomsten zijn. Welbespraakt en praatgraag doet hij mij het hoe en waarom van de Studiekring uit de doeken.

'Eigenlijk is onze huidige Studiekring een uitvloeisel van het ziektebestrijdingsteam 'Utrecht' dat op haar beurt een vervolg was op onze Nosemawerkgroep, waarmee in onze Soestse kringen in 1980 werd begonnen. Sinds ik zelfstandig imkerde raakte ik al snel geïnteresseerd in nosema en later in bijenziekten in het algemeen. Toen ik er op werd gewezen dat ook ik nosema in mijn volken zou hebben, had ik zoiets van 'helemaal niet'. Ik had grote volken en meende kerngezonde bijen te hebben. Nosema, dacht ik, was niet mijn probleem. Toen ik echter na onderzoek er achter was gekomen dat natuurlijk ook ik nosema in mijn volken had, ben ik mij verder in deze gevaarlijke bijenziekte gaan verdiepen. Uiteindelijk is dat uitgemond in de Nosemawerkgroep, een initiatief van enkele Utrechtse subverenigingen. Verschillende bekende imkers uit onze omgeving namen hieraan deel. In de zes jaar dat wij met deze ziekte intensief bezig zijn geweest hadden we veel kennis en inzicht in bijenziekten vergaard. Wij zijn min of meer de aanzet geweest tot de oprichting van de landelijke

ziekthebestrijdingsteams zoals die vele jaren binnen de VBBN actief zijn geweest. Dat was in 1980.'

'Toen in 1979 de varroamijt ons land binnenkwam hadden we eigenlijk amper deskundigen op het gebied van bijenziekten. Er was in de imkerswereld niet veel belangstelling voor. Wij zijn in die tijd uitgebreide cursussen over bijenziekten gaan verzorgen, waaraan vele leraren met bekende namen in de imkerswereld mee werkten. Ik denk dat we die cursus, waar overigens veel deelnemers op af kwamen, zo'n vier maal hebben georganiseerd. Ik deed dit samen met onder andere Herman Spijker, een weefseldeskundige en Theo de Ronde, werkzaam in het onderwijs. Dit was de basis van wat later het ziekthebestrijdingsteam zou worden. Samen met Cees Pater, Els Verschoor en Paul Wilmink hebben we daar vorm aan gegeven. Toen de varroamijt kwam hadden wij in Utrecht al een sterk ziekte team. Ik heb overigens ook in het latere landelijke ziekthebestrijdingsteam gezeten. In die tijd hebben twee maal een varroasymposium georganiseerd.'

'In 1989 ben ik verhuisd naar Almere. De activiteiten van en de belangstelling voor de ziekte teams zakten toen al wat in. Iedereen wist na een paar jaar hard werken wel het nodige over ziekten en ziekthebestrijding; er werd in die jaren ook weer veel meer over bijenziekten geschreven dan in de jaren daarvoor. Rond 1992 hebben we ons werk als ziekthebestrijdingsteam min of meer afgerond. Toen is zo'n beetje tegelijkertijd het idee ontstaan van onze huidige studiekering.'

Het ziekte team leeft voort

'Tegen het einde van het bestaan van de ziekte teams wilden we met onze mensen uit het team Utrecht toch wel vervolg daarop. Onze gedachten gingen toen al uit naar zo iets als studiegroepen. Ik had inmiddels een jaartje op dit gebied niet veel gedaan. Er ging toen toch weer het een en ander broeden. Ik ben vervolgens eens met wat mensen gaan praten om wat ideeën uit te werken. Toen in de herfst van 1992, na een eerder informeel overleg om de zaak op te heffen, tijdens de groepsvergadering van de groep Utrecht besloten werd het ziekte team op te heffen kregen we in diezelfde vergadering het fiat om met een studiekering te starten.'

'Als ziektebestrijdingsteam hadden we in de loop der jaren een aardig financieel potje opgespaard. Veel mensen stortten indertijd hun reisdeclaraties terug in de pot van het ziekteam. En in feite teren we nog steeds, na twee jaar studiekering, op dat toen opgespaarde geld. Dat kan ook omdat we maar weinig kosten maken. Voor onze penningmeester, Els Verschoor is het wat dat betreft tot nu toe een makkie. De leden, voorzover je in ons geval van leden kunt praten, betalen tot nu toe niets voor het deelnemen aan onze bijeenkomsten.'

Doelstellingen

'Ik schat dat zo gemiddeld 25 mensen per avond naar onze bijeenkomsten komen. Echte leden hebben we dus niet. Wij zijn, hoewel we een bestuur hebben dan ook niet echt een vereniging. In het begin zijn alle betrokken subverenigingen aangeschreven met het verzoek onze oprichting naar de eigen leden door te spelen. Wie belangstelling had was hartelijk welkom. Ooit gestart met 32 mensen schrijven we inmiddels in totaal 55 mensen aan, die ooit hun interesse hebben getoond voor onze studiekering. Onze kring is bedoeld voor de verschillende subverenigingen in de provincie Utrecht, regio 't Gooi en de provincie Flevoland.'

'In mei 1992 zijn we voor het eerst bijeengekomen. Onze doelstellingen komen in het kort hier op neer:

- het bestuderen en het volgen van ontwikkelingen in de bijenteelt,
- het bestuderen van mogelijkheden ter voorkoming van bijenziekten,
- het uitdragen van onze verworven kennis en het geven van voorlichting aan degenen die dat wensen.

Aan dat laatste hebben we dit voorjaar voldaan door het organiseren van ons landelijk symposium over broedziekten. Hieraan hebben 140 mensen deelgenomen. Als studiegroep komen we vier à vijf keer per jaar bij elkaar. Onze avonden worden in Groenekan gehouden. We kennen onderhand een vaste kern van ruim 20 mensen. De thema's voor onze bijeenkomsten worden in samenspraak met de gehele vergadering vastgesteld. Het is dus niet het bestuur dat een programma uitdoktert. Wij werken wat dat betreft democratisch.'

'Bij de convocaties doe ik altijd een kort verslag van onze vorige bijeenkomst. Dat is een neutraal commentaar. Als bijlage zit daar altijd een persoonlijk artikel bij, waarin wel een mening wordt gegeven. Dit heeft altijd betrekking op ons onderwerp voor een nieuwe bijeenkomst. Tijdens onze avonden komen er veel opvattingen naar voren. Hoewel er ook wel mensen komen om eigenlijk alleen maar te horen wat er wordt

gezegd, zonder nadrukkelijk aan de discussies deel te nemen, heeft iedereen de gelegenheid zijn zegje te doen. Onze deelnemers zijn bijna allemaal wel op de één of andere manier actief in hun eigen afdeling en gewend in eigen kring iets te betekenen. Dat houdt onder andere in dat sommigen van ons, waaronder ik mezelf reken, nog wel eens de neiging hebben wat op de voorgrond te treden. Een beetje opdringerig te zijn, zal ik maar zeggen. Het is dan ook zonder meer de verdienste van onze voorzitter Paul Wilmink, dat dat niet uit de hand loopt. Hij reguleert de zaken behoorlijk en houdt de club goed bij elkaar. Hij is vooral voorzitter van de bijeenkomsten. Als bestuur komen we eigenlijk nooit bij elkaar. Op de avonden zelf wordt met elkaar besloten wat we een volgende keer gaan doen. Inleidingen op de onderwerpen van gesprek worden altijd van binnen de club zelf verzorgd. De meeste leden lenen zich daar wel voor. Het zijn overigens echt niet altijd dezelfde personen die voor de nodige informatie zorgen. We hebben afgesproken geen inleiders van buitenaf op te roepen. Zou echter de groep naar aanleiding van een bepaalde avond niettemin behoefte hebben aan de uitleg van een deskundige dan kan dat voor een volgende bijeenkomst natuurlijk wel geregeld worden.'

'Hoewel er al veel onderwerpen, zoals koninginnteelt, het vangen van zwermen, om maar wat te noemen, zijn er toch ook wel veel avonden aan bijenziekten besteed.'

Nosema-avond

Afkomst loochent zich niet. De nosema-avond, welke dit jaar door de studiekering in samenwerking met de subvereniging Bunnik/Houten werd georganiseerd staat dus ook voor volgend voorjaar weer op het programma. Tijdens deze avond vindt er onder andere een monsteronderzoek van bijen plaats. De deelnemers kunnen dan zelf monsters bijen uit hun eigen volken microscopisch onderzoeken op de aanwezigheid van nosema en de mate waarin hun volken besmet zijn.

Rob Veldhuizen daarover: 'Dat wordt zeker een vast programmapunt. Zo'n zeven mensen uit de studiekering brengen een microscoop mee. Met de deelnemers zitten zij daarmee hun bijenmonsters te controleren op nosema. Trouwens, ook mensen van buiten de studiekering kunnen deze avonden bezoeken. Behalve het bekijken van de preparaten wordt er onderhand natuurlijk heel wat afgepraat. In de groepjes komt er heel wat los hoor, er worden legio ervaringen uitgewisseld. Dat verhoogt uiteraard de kennis hierover.'

'Ik ben er van overtuigd dat zodra imkers zich gaan verdiepen in de problematiek van het voorkomen van nosema in hun bijenvolken zij tegelijkertijd goede, sterke bijenvolken krijgen. Die kennis werkt zeker positief naar de kwaliteit van de bijenvolken. Ze leren 'nosema-preventief' te imkeren. Ik heb dat ook ooit zelf ervaren. Nosema is nu eenmaal nog altijd een grote bedreiging van honingbijen en de oorzaak van veel sterfte van volken na de winter.'

'Dat praten met elkaar is een goede manier om de kennis omtrent het imkeren en het leven van de bijen te vergroten. Om een eigen methode van bijenhouden te kunnen ontwikkelen is het heel goed om zoveel mogelijk met andere imkers daarover te praten. Met een goede eigen methode gaat de kwaliteit van de bijenvolken en het imkeren vooruit. Ik zeg altijd maar, het hoeft niet persé mijn methode te zijn die de beste is. Deelnemers aan beginnerscursussen heb ik altijd voorgehouden dat zij eerst maar gewoon volgens de Aalstermethode aan de slag moesten gaan. Van daaruit ontwikkel je uiteindelijk zelf wel een goede eigen methode die helemaal bij jou past. Je moet beginnende imkers niet opzadelen met allerlei ingewikkelde werkwijzen, dat maakt de zaak alleen maar moeilijker voor hen. Kennis nemen van de eigen situatie en daarover praten met anderen, daar kom je verder mee. Ik heb overigens wel ondervonden dat ervaring toch een zekere autoriteit geeft. Zeker naar nog onervaren imkers toe. Daar moet je wel voorzichtig mee omgaan. Ik vind dat je open moet staan voor allerlei zaken. Uit alles wat je hoort pik dat uit, wat je zelf nodig hebt.'

Nieuws van de Vrienden van Ambrosiushoeve

Frans Janssen

Na ruim zeven jaar heeft Marijke de Haan te kennen gegeven te willen stoppen met het secretariaatswerk van de 'Vrienden'. Marijke heeft ondanks haar drukke privé-werkzaamheden altijd met veel energie en enthousiasme haar ondersteunend werk verricht voor de Ambrosiushoeve, waarvoor haar tijdens de jaarvergadering op 1 oktober jl. door bestuur en leden grote lof werd toegezwaaid. Jammer genoeg was Marijke er zelf niet bij aanwezig, omdat ze door een ongelukkige val zeker enkele maanden tot de rolstoel veroordeeld is!

Namens bestuur en leden van harte beterschap gewenst.

Tijdens de vergadering hebben we kennis kunnen maken met de nieuwe secretaris Rinus Otten uit IJzendoorn. Rinus imkert al heel wat jaren en is lid van imkersvereniging Eck en Wiel, een vereniging met vanouds een hoog gehalte aan 'Ambrosiusbloed'.

In het 'ir. Mommerspaviljoen', het eigen 'home' van de Vrienden zijn sinds kort een aantal schitterende aquarellen te bewonderen met afbeeldingen uit de imkerij, zwermverhindering, honingoogst, solitaire bijen en hommels. Van deze werkelijk prachtige aquarellen, vervaardigd door Jeanette van der Aa, medewerkster van de Ambrosiushoeve, zijn ansichtkaarten gemaakt. Deze zijn te koop in setjes van acht stuks en worden u toegezonden na overmaking van f7,50 op postgiro 39.49.772 t.n.v. penningmeester Vrienden van Ambrosiushoeve, Etten-Leur.

Het nieuwe adres van het secretariaat luidt: Pottumsestraat 14, 4053 HW IJzendoorn, 03444-1691.



Bestellingen 'Colorguide'

Het boekje 'Colorguide to Pollenloads of the Honey-bee' van W.D.J. Kirk (zie Bijen november 1994) kan nog tot 15 december 1994 bij 't Bijenhuis in Wageningen besteld worden. Na deze datum zal namelijk het totaal aangevraagde exemplaren in één keer bij de IBRA besteld worden. Wanneer U uw bestelling reeds heeft opgegeven, dan vraagt het Bijenhuis u nog even geduld te hebben.